

неточностей при оцінюванні статистичної значущості ефектів. Більш конкретно, якщо дисперсія залежить від значень змінної, то модель може недооцінити або переоцінити значущість коефіцієнтів регресії. Врахування гетероскедастичності може допомогти зробити більш точні та надійні висновки про статистичні зв'язки між ВВП та споживчими видатками.

Список використаних джерел:

1. Zomchak L. M. Sustainable development of Ukraine as a combination of social, economic and environmental components: structural econometric model of three-pillar approach. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. IOP Publishing. 2023. Vol. 1254. No. 1. P. 012125

2. Зомчак Л. М., Старчевська І. М. Симультаптивне моделювання залежності економічного зростання та рівня інфляції України. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». 2022. №1 (105)). С. 78-85.

3. Зомчак Л., Коваль Л. Сталий розвиток регіонів України: просторово-панельний підхід. Інфраструктура ринку. 2022. С. 211-215.

4. Zomchak L., Stelmakh A. ARIMA-model of Ukrainian Macroeconomic Indicators Forecasting. Emergence of public development: financial and legal aspects : Collective monograph. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom. 2019. P. 213–221

5. Зомчак Л. М., Лапінкова А. О. Інфляційні процеси України: авторегресійна дистрибутивно-лагова модель. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. №1 (01). С. 50-55.

6. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.12.2023).

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

І. Я. ППОЛІТОВА, к.е.н., доц.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

У цифровій економіці необхідність діджиталізації бізнесу значно зростає через серйозні зміни в споживацьких підходах та бізнес-моделях. Діджиталізація допомагає підприємствам швидше адаптуватися до швидкозмінного зовнішнього середовища та врахування високотехнологічних тенденцій. За допомогою цифрових інструментів підприємства можуть оптимізувати бізнес-процеси, покращувати обслуговування клієнтів та підвищувати власну конкурентоспроможність. Зростання значення онлайн-присутності, аналітики даних та використання інноваційних технологій визначає успіх підприємств у цифрову епоху. Нестабільність ринків, швидкозмінні фактори зовнішнього середовища та зміна вимог споживачів роблять діджиталізацію стратегічним інноваційним інструментом для досягнення успіху та розвитку в майбутньому.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування важливості вибору діджиталізації як інноваційного інструменту бізнесу.

В цифровому світі процес діджиталізації вже є невід'ємною складовою частиною економічного та соціального прогресу. Діджиталізація чи перехід до цифрового формату у всіх сферах діяльності, визначає нові стандарти конкурентоспроможності та ефективності. Врахування цих факторів дозволяє підприємствам бути більш гнучкими, адаптивними та реактивними до змін в навколишньому світі, що є ключовими факторами для успіху в швидкозмінному зовнішньому середовищі. Необхідність діджиталізації особливо важлива у контексті глобалізації, коли підприємства конкурують на міжнародному рівні. Цифрові технології забезпечують швидкий обмін інформацією, перетворюючи виробничі ланцюги на більш ефективні та підвищуючи можливості для розширення ринків збуту. Діджиталізація також реформує новий спосіб взаємодії бізнесу з клієнтами. За допомогою цифрових каналів комунікації підприємства можуть створювати персоналізовані пропозиції, вивчати попит споживачів та швидко адаптувати свою продукцію або послуги до змін їхніх потреб. З погляду розвитку екосистеми стартапів та інновацій, діджиталізація стає каталізатором для виникнення нових ідей та бізнес-моделей. Інтеграція штучного інтелекту, аналізу даних та розумних технологій відкриває безліч можливостей для створення новаторських продуктів та послуг. Основні прояви діджиталізації в бізнесі, наведено в табл. 1.

Таблиця 1 – Характеристика проявів діджиталізації в бізнесі

Прояв	Характеристика
1) зростання віртуалізації	стрімке зростання віртуальних просторів, де відбувається велика частина людської діяльності, від спілкування до бізнес-операцій
2) цифрова конвергенція	взаємодія різних технологій в одному цифровому середовищі, яке об'єднує мобільність, хмарні рішення, Інтернет речей та штучний інтелект
3) масштабна обробка даних	значні обсяги даних, що генеруються та обробляються, визначають новий стандарт для прийняття рішень та розвитку бізнесу
4) швидкість зв'язку	завдяки розвитку надсучасних технологій, з'являється змога передавати та отримувати дані надзвичайно швидко, відкриваючи нові можливості для інтерактивності та реального часу
5) інтернет речей (IoT)	поширення підключених до мережі пристроїв у всіх сферах життя, від домашнього оточення до промислових систем
6) інновації в електронній комерції	зміни в способах купівлі-продажу товарів через онлайн-платформи та розширення електронних платіжних систем
7) штучний інтелект та машинне навчання	застосування алгоритмів та інтелектуальних систем для аналізу даних, прийняття рішень та автоматизації задач
8) кібербезпека як пріоритет	зростання загроз та необхідність захисту інформації в умовах високотехнологічного середовища
9) глобальна доступність	відсутність просторових обмежень в обміні інформацією та комунікації завдяки Інтернету
10) перетворення бізнес-моделей	виникнення нових форм підприємницької діяльності та радикальні зміни в управлінських стратегіях

Отже, діджиталізація не лише стає ключовим елементом конкурентоспроможного бізнесу, але і сприяє створенню динамічного, гнучкого

та інноваційного економічного середовища. Її своєчасність полягає у здатності відповідати викликам сучасності та підтримувати сталий розвиток підприємств та суспільства в цілому. Узагальнюючи дослідження науковців [1-3], можна визначити ключові переваги діджиталізації бізнесу:

підвищення ефективності через автоматизацію рутинних завдань та оптимізацію бізнес-процесів призводять до скорочення витрат;

розширення ринків збуту через застосування цифрових технологій дозволяє долати бар'єри входу на нові ринки в різних частинах світу;

персоналізація послуг через можливість створення персоналізованих пропозицій для клієнтів, підвищуючи їх задоволеність та лояльність;

пришвидшення реакції на зміни через те, що діджиталізація дозволяє швидше реагувати на зміни та адаптуватися до нових тенденцій;

збільшення доступності через цифрові канали, які надають більше можливостей для взаємодії з клієнтами та партнерами;

підтримка аналізу даних через збільшення обсягу та якості аналітичних даних, яка сприяє кращому аналізу, що допомагає в прийнятті обґрунтованих стратегічних рішень;

глибокий аналіз даних через те, що цифрові технології дозволяють збирати та аналізувати значний обсяг даних, не витрачаючи багато часу.

Проте, процес діджиталізації бізнесу не є простим, тому підприємства можуть стикатися з певними складнощами, вирішення яких дозволить активізувати цифровізацію бізнесу. Це можуть бути складнощі, пов'язані з впровадженням нових технологій та формуванням відповідних професійних компетенцій персоналу. Підприємства можуть зазнавати труднощі в розробці та запровадженні єдиної цифрової стратегії, а також у вирішенні питань щодо кібербезпеки та захисту конфіденційності даних (табл. 2).

Таблиця 2 - Складнощі діджиталізації бізнесу та шляхи їх вирішення

Складнощі	Можливі шляхи вирішення
високі витрати на впровадження, бо реалізація цифрових проектів може вимагати значних інвестицій	поетапне впровадження, з фокусуванням на критично важливих сферах
нестабільність технологічних рішень через те, що технології швидко розвиваються, це може викликати проблеми зі сумісністю	регулярне оновлення та моніторинг технологічних та технічних інновацій
забезпечення безпеки даних та конфіденційності через збільшення обсягу цифрової інформації	впровадження кращих практик з кібербезпеки
необхідність перепідготовки персоналу через те, що діджиталізація може вимагати нових навичок	надання персоналу можливостей для навчання та розвитку
ризик втрати спілкування з клієнтами через те, що перехід до виключно цифрового середовища може зменшити особистий контакт з клієнтами	утримання та збереження балансу між цифровою та особистою взаємодією з клієнтами

Долаючи ці складнощі, підприємства можуть максимізувати переваги діджиталізації, забезпечуючи стійкість та конкурентоспроможність на ринку. Крім того, діджиталізація бізнесу призведе до покращення ефективності операцій і розширення ринкового охоплення через інтеграцію цифрових технологій та оптимізацію власних бізнес-процесів.

Список використаних джерел:

1. Жигалкевич Ж. М., Залуцький Р. О. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнес-структур. Ефективна економіка. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8380> (дата звернення: 14.01.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.97

2. Яценко В. В. Діджиталізація – сучасний фактор розвитку бізнес-процесів. Ефективна економіка. 2022. № 2. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10042> (дата звернення: 14.01.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.2.200

Ковбич Т.К. Потенційні переваги та недоліки процесів діджиталізації. Інфраструктура ринку. 2020. №. 48. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct48-6> (дата звернення: 14.01.2024)

ІТ-АУТСОРСИНГ У ВОЄННИЙ ЧАС

Г. В. БУДЯКОВ, аспірант,

Київський національний університет технологій та дизайну,

Дорожня карта використання науки, технологій, інновацій для досягнення цілей сталого розвитку [1], ухвалена колегією Міністерства освіти і науки України 22.12.2023, визначає, що не дивлячись на те, що кількість українських ІТ-фахівців зростає, попит на висококваліфікованих спеціалістів не задоволений повною мірою, наявні недостатня кількість українських висококваліфікованих розробників, брак фахівців у перспективних сферах (Big data, IoT, штучний інтелект). Сектор ІТ налічує понад 200 тис. спеціалістів – друге місце у регіоні Центрально-Східної Європи, українська освіта щороку випускає близько 27 тис. ІТ-фахівців, що значно більше за показники Польщі (17 тис.), Румунії (8 тис.) чи Болгарії (4 тис.). Нішу ІТ-освіти заповнює неформальна освіта та підготовчі курси – їх щороку проходять понад 43 тис. українців. Навіть такі цифри не задовольняють внутрішній попит [2].

Основними причинами проблеми виїзду за кордон кваліфікованих кадрів, науковців, винахідників, підприємців є: кращі можливості для реалізації ідей за кордоном. Під час війни відбувся відтік стартапів та технологічних фахівців за кордон внаслідок воєнних дій, значна кількість фахівців галузі мобілізована, заміщення кваліфікованих фахівців потребує значного часу для їх підготовки, що ще поглибило дану проблему. Проблема створення сприятливих умов для утримання фахівців є вкрай актуальною для України, у тому числі для її інноваційного розвитку [1].

ІТ-аутсорсинг виглядає новою нормою, яка дозволяє стимулювати ІТ-фахівців працювати в Україні, розвиваючи зовнішньоекономічну діяльність, ставши переважаючою практикою та трансформуючи весь ІТ-ландшафт.

Обсяги коштів, яку організації витрачають на ІТ у світі, свідчить про швидкі зміни природи технологій. За оцінками Gartner [3], у 2023 році глобальні витрати на ІТ сягнуть 4,6 трильйона доларів, що на 5,1% більше, ніж у 2022 році [4].